

Закупівля автомобільних запчастин у військових частинах. На що варто звернути особливу увагу

Зміст

[Чим регулюється закупівля запчастин](#)

[Нюанс, який треба врахувати](#)

[Визначення очікуваної вартості під час закупівлі автомобільних запчастин](#)

[Деякі питання розроблення технічної специфікації](#)

[Щодо закупівлі автозапчастин разом з послугою з їх встановлення](#)

[Висновок](#)

Закупівля автомобільних запчастин: з чого розпочати? У цій статті з'ясуємо, як можна планувати закупівлю автомобільних частин, зокрема у військових частинах.

Не помиляється лише той, хто нічого не робить. Але й нічого не робити — помилка.

Чим регулюється закупівля запчастин

Замовники під час дії воєнного стану в Україні здійснюють закупівлі відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» (далі — Закон) з урахуванням особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджених постановою КМУ від 12.10.2022 № 1178 (далі — [Особливості](#)).

Але нагадую, що військові частини, які уповноважені головним розпорядником на здійснення оборонних закупівель, мають право здійснювати такі закупівлі відповідно до постанови КМУ від 11.11.2022 № [1275](#) «Деякі питання здійснення оборонних закупівель на

період дії правового режиму воєнного стану».

Розпочнемо з визначення потреби. Пунктом 14 Особливостей передбачено, що закупівля здійснюється замовником на підставі наявної потреби або в разі планової потреби наступного року (планових потреб наступних періодів). Запланована закупівля, незалежно від її вартості, включається до річного плану закупівель замовника відповідно до статті 4 [Закону](#).

Враховуючи статтю 3 Закону й пункт 6 Особливостей, замовник не має права ділити предмет закупівлі на частини з метою уникнення проведення процедури закупівлі відкриті торги / використання електронного каталогу (у разі закупівлі товару), визначеної цими особливостями.

Нюанс, який треба врахувати

Ще один важливий момент, який треба врахувати при здійсненні закупівлі автомобільних запчастин, — це вимоги постанови КМУ від 02.03.2022 № [178](#) «Деякі питання обкладення податком на додану вартість за нульовою ставкою у період воєнного стану», про яку ми згадували в статті [«ПММ, запасні частини, шини та інші комплектуючі для національної безпеки та оборони закуповують за нульовою ставкою ПДВ!»](#).

До установ, які оподатковуються за нульовою ставкою податку на додану вартість, відповідно до норм постанови № 178, віднесено Збройні Сили України, Національну гвардію України, Службу безпеки України, Службу зовнішньої розвідки України, Державну прикордонну службу України, Міністерство внутрішніх справ України, Державну службу України з надзвичайних ситуацій, Управління державної охорони України, Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України, інші утворені відповідно до законів України військові формування, їх з'єднання, військові частини, підрозділи, установи або організації, що утримуються за рахунок коштів державного бюджету.

Тож, якщо ви є замовником з перерахованих вище категорій, треба врахувати, що при оголошенні закупівлі очікувану вартість вказуємо без ПДВ (див. також [шпаргалку щодо товарів, робіт або послуг, які звільняються від оподаткування \(ПДВ\) або оподатковуються за нульовою ставкою](#)).

Визначення очікуваної вартості під час закупівлі автомобільних запчастин

Наступний крок — визначення очікуваної вартості. Правильне визначення очікуваної вартості предмета закупівлі є важливим етапом проведення закупівель. Очікувана вартість може визначатись з урахуванням вимог наказу Мінекономіки від 18.02.2020 № [275](#) «Про затвердження примірної методики визначення очікуваної вартості предмета закупівлі» та/або внутрішніх документів замовника, що регулюють це питання.

Деякі питання розроблення технічної специфікації

Далі — розроблення технічної специфікації з дотриманням вимог статті 23 Закону. Цей процес є одним з найважливіших у проведенні закупівлі автомобільних запчастин, адже від нього залежить результат проведення закупівлі й скільки часу займе ця закупівля.

Відповідно до статті 1 пункту 33 Закону **технічна специфікація до предмета закупівлі** — встановлена замовником сукупність технічних умов, що визначають характеристики товару (товарів), послуги (послуг) або необхідні для виконання робіт щодо об'єкта будівництва, що можуть включати показники впливу на довкілля й клімат, особливості проектування (у тому числі щодо придатності для осіб з обмеженими фізичними можливостями), відповідності, продуктивності, ресурсоефективності, безпеки, процедури забезпечення якості, вимоги щодо найменування продукції, під яким вона продається, термінологію, символи, методика випробувань і тестування, вимоги до пакування, маркування й етикетування, інструкції для користувачів, технологічні процеси й технології виробництва на будь-яких етапах життєвого циклу робіт, товару чи послуги.

Розглянемо декілька випадів за обставинами рішення Комісії Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель (далі — Комісія).

Приклад № 1. Рішення Комісії від 28.06.2024 № 11278-р/пк-пз, закупівля № [UA-2024-05-29-010735-а](#). Замовник оголосив проведення відкритих торгів з особливостями, відповідно до положень Особливостей, за предметом закупівлі «Автомобільні фільтри».

Після прийнятого рішення замовника до АМКУ надійшла скарга з вимогою визнати неправомірним і зобов'язати замовника скасувати своє рішення про відхилення пропозиції скажника.

Замовник відхилив тендерну пропозицію скажника відповідно до підпункту 2 пункту 44 Особливостей із зазначенням аргументації в електронній системі закупівель, а саме: тендерна пропозиція не відповідає умовам технічної специфікації та іншим вимогам щодо предмета закупівлі тендерної документації.

Скажник зазначив, що підстава для відхилення його пропозиції не містить зазначеного порушення умови / вимоги тендерної документації, і замовник зробив неправильний висновок щодо запропонованого еквівалента, замовник жодним чином не довів та документально не підтвердив, що запропонований скажником еквівалент якимось чином не відповідає вимогам замовника, зазначеним у тендерній документації.

Розглянемо деякі моменти з технічної специфікації замовника й на що треба звернути увагу.

Було зазначено, зокрема:

№	Найменування показників	Од. виміру	Кількість	Пропозиція Учасника (вказане покупцем або еквівалент)
---	-------------------------	------------	-----------	---

Скаржник наголосив, що в розумінні замовника вислів «вказане покупцем або еквівалент» означає «невідомо». Крім того, слід зазначити, що вимога ТД щодо зазначення «Пропозиції Учасника», згідно з роз'ясненням нижче (вказане покупцем або еквівалент), стосується саме вказаного покупцем, а не замовником.

Згідно з інформацією, розміщеною на вебпорталі Уповноваженого органу, замовник не має статусу покупця. Тобто вам **необхідно прописувати вимоги так, щоб учасник не мав двоякого тлумачення вимоги, як склалося в цій закупівлі.**

Враховуючи вищевказане, раджу конкретно прописувати, що треба надати та вказати в пропозиції учаснику, наприклад:

№	Найменування	Бренд	Артикул	Од. виміру	Кількість	Пропозиція Учасника (найменування запропонованого товару, бренд, артикул, виробник)
---	--------------	-------	---------	------------	-----------	---

Також в технічній специфікації була прописана вимога: «Запропонований предмет закупівлі повинен бути не гіршим, ніж у наведених нижче вимогах, усі посилання на марку товару чи виробника читати в редакції „або еквівалент“».

Позиція АМКУ щодо цієї вимоги: документація не містить визначення терміна «не гірші». Замовник не довів і документально не підтвердив, що запропонований учасником товар є гіршим.

Тому хочу наголосити, що інформації з відкритих інтернет-ресурсів (скріншоти, сайти, посилання з офіційних сайтів, фото) замовнику подеколи недостатньо для доводів і підтвердження своєї позиції в АМКУ. Замовник виконав рішення АМКУ.

Нагадаємо: відповідно до вимог пункту 42 Особливостей замовник має право звернутися за підтвердженням інформації, наданої учасником / переможцем процедури закупівлі, до органів державної влади, підприємств, установ, організацій відповідно до їх компетенцій.

У нашому випадку **замовник скористався цим правом і направив запит до товариства з обмеженою відповідальністю «Х»** щодо надання інформації (з підтвердними документами) про наявність / відсутність у ТОВ «Х» статусу дилера / дистриб'ютора / представника тощо виробників:

ASHIKA та чи є фільтр повітря ASH 21-SM-SM1, ASHIKA, Італія саме фільтром повітря, якщо ні, то зазначити яким;

WIX Filters та чи є фільтр паливний WX WA6321, WIX, Польща саме фільтром паливним, якщо ні, то зазначити яким.

У відповідь на запит ТОВ «Х» надало інформацію про наявність статусу представника виробників (з підтвердними документами):

фільтр ASH 21-SM-SM1, ASHIKA, Італія не є фільтром повітря. Це фільтр салону. Він навіть не є аналогом фільтра С 29 110 (MAN), який був зазначений у запиті замовника;

фільтр WX WA6321, WIX, Польща не є паливним. Це повітряний фільтр.

Враховуючи викладене, учасник (у цьому випадку й скаржник) зазначив у тендерній пропозиції недостовірну інформацію, що є суттєвою при визначенні результатів закупівлі. Замовник відхилив цю тендерну пропозицію згідно з підпунктом 1 пункту 44 Особливостей (ось [шаблон протоколу](#)).

Зауважу, що при підборі автозапчастин чи аналогічних запчастин якогось виробника особливу увагу треба приділяти останнім змінам кодів (артикулів) такого виробника.

Приклад № 2. Рішення Комісії від 21.08.2024 № 14129-р/пк-пз, закупівля № [UA-2024-07-03-007976-а](#).

Відповідно до пункту 4 статті 23 Закону технічні специфікації не повинні містити посилання на конкретні марку чи виробника або на конкретний процес, що характеризує продукт чи послугу певного суб'єкта господарювання, чи на торгові марки, патенти, типи або конкретне місце походження чи спосіб виробництва. У разі, якщо таке посилання є необхідним, воно повинно бути обґрунтованим та містити вираз «або еквівалент».

Зазначу, що еквівалент — це щось рівноцінне, рівнозначне, рівносильне; те, що повністю відповідає чому-небудь, може його замінювати або виражати (книжн.); товар, який виражає вартість інших товарів і на який вони обмінюються (ек.) (Словник української мови: в 11 томах. — Том 2, 1971. — С. 455).

Також частиною 2 статті 158 Митного кодексу України визначено, що під еквівалентними товарами розуміються українські та іноземні товари, які є ідентичними за описовими, кількісними й технічними характеристиками іноземним товарам, які вони замінюють, ввезеним для операцій з переробки на митній території України.

Далі розглянемо визначення терміна «аналог». Аналог — те, у чому виявляється схожість, подібність до іншого предмета або явища (Словник української мови: в 11 томах. — Том

1, 1970. — С. 42).

Скаржник не погоджується з прийнятим замовником рішенням щодо визначення учасника переможцем. У технічній специфікації замовник зазначив вимогу: *«Запропонований предмет закупівлі повинен відповідати технічним вимогам товару, який вимагається Замовником, всі посилання на марку товару чи виробника читати в редакції „або еквівалент“»*.

Звертаю увагу: слова **«аналог»** або **«повний аналог»** у тендерній документації **відсутні**. **«Еквівалент» та «аналог» — це слова не тотожні, а різні за значенням**. Скаржник у цьому випадку прийняв визначення цих слів як одне і те ж.

Позиція АМКУ: відмовити скаржнику в задоволенні скарги.

Тож, при розробленні технічних вимог необхідно дотримуватись вимог чинного законодавства, уникати вимог, які мають двояке тлумачення та призводять до подібних ситуацій.

Щодо закупівлі автозапчастин разом з послугою з їх встановлення

Одним з найпоширеніших питань, які стосуються закупівлі автозапчастин, є питання, чи можна закупити разом з таким товаром послуги з їх встановлення (монтажу).

Рекомендуємо дотримуватись позиції, що замовник не може визначати у складі предмета закупівлі товари, роботи чи послуги, які загалом повинні визначатися як окремий предмет закупівлі. Ба більше, є ряд висновків ДАСУ, з яких випливає, що замовник не має права закуповувати разом із товаром послуги з їх встановлення (монтажу).

Детально про це — у статті [«Практика ДАСУ про закупівлю супутніх послуг у складі товару»](#).

Висновок

Процес закупівлі автомобільних запчастин охоплює багато елементів, які замовник має враховувати, починаючи з планування закупівлі і до завершення — прийняття товару. У нашій справі кожна дрібниця грає роль.

Ключові етапи закупівлі запчастин:

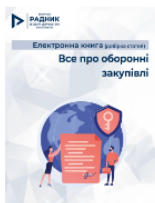
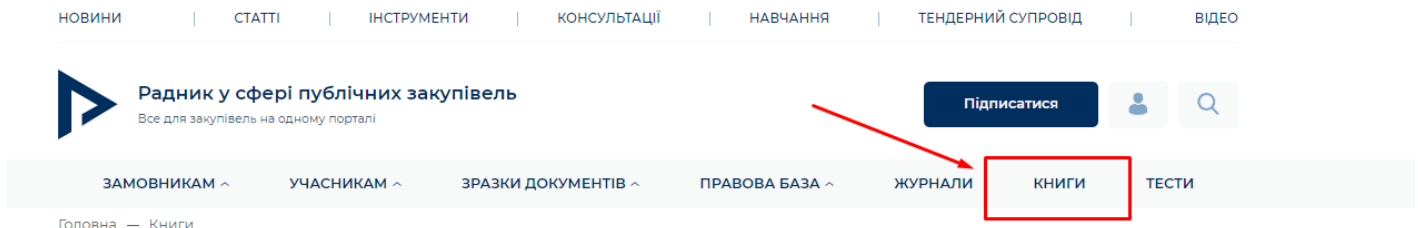
Визначення потреби з урахуванням, зокрема, планової потреби замовника.

Визначення очікуваної вартості, зокрема, з урахуванням вимоги постанови КМУ від 02.03.2022 № 178 «Деякі питання обкладення податком на додану вартість за нульовою ставкою у період воєнного стану».

Розроблення технічної специфікації.

Проведення необхідного виду закупівлі, наприклад відкритих торгів з особливостями (від публікації річного плану до поставки товару, включаючи весь алгоритм проведення процедури). З видами закупівель вам допоможе розібратися [шпаргалка щодо вартісних меж для оборонних закупівель](#).

Користуйтеся [е-книгою](#) «Все про оборонні закупівлі»:

Все про оборонні закупівлі

👁 306 26 Березня 2024

Група компаній «Радник» пропонує нову електронну книгу для державних замовників, які здійснюють закупівлі відповідно до Закону України «Про оборонні закупівлі» з врахуванням постанови КМУ [від 11.11.2022 № 1275](#) «Деякі питання здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану» (далі — Постанова № 1275), якою затверджено особливості здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану (далі — Особливості № 1275).

1. Алгоритми проведення оборонних закупівель

- [Алгоритм проведення відкритих торгів з аукціонами за Особливостями для оборонних замовників](#)
- [Детальний алгоритм здійснення оборонної закупівлі через запит пропозицій постачальників](#)
- [Алгоритм проведення спрощеної закупівлі для оборонного замовника](#)

2. Мінекономіки/представники Мінекономіки про оборонні закупівлі

- [Огляд листа Мінекономіки про оборонні закупівлі від 13.02.2024](#)
- [Мінекономіки про проходження тестування для здійснення оборонних закупівель](#)
- [Надія Бігун про зміни в оборонних закупівлях у 2024 році](#)
- [Мінекономіки про здійснення оборонних закупівель у монополістів](#)
- [Мінекономіки про звітування про допорогову оборонну закупівлю](#)
- [Заступниця Міністра економіки про ключові питання оборонних закупівель: прибуток у договорах та звітування](#)
- [Заступник генерального директора ДП «Прозорро» про те, чи потрібно надсилати оголошення про оборонну закупівлю після 21.07.2023](#)
- [Мінекономіки про будівництво фортифікаційних споруд](#)